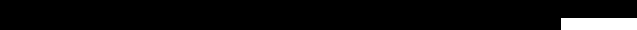


 Sorpgjöld_ 120_2025

Mótttekið	29.7.2025 15:45:27
Búið til dags.	28.8.2025 11:19:39
Tilheyrir	 USK25070368 - Stjórnsýslukæra 120/2025 vegna álagningar sorphirðugjalda
Frá	Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála (uua@uua.is)
Til	upplysingar@reykjavik.is    

Innihald

Góðan dag.

Meðfylgjandi er afrit stjórnsýslukæru móttækin 28. júlí 2025 ásamt fylgiskjöllum, sem fengið hefur málsnúmerið 120/2025, þar sem kærð er ákvörðun um sorphirðugjald.

Vegna framkominnar kæru er farið fram á að úrskurðarnefndin fái í hendur gögn er málið varða og er stjórnvaldi jafnframt gefið kostur á að skila umsögn í málinu **innan 15 daga frá dagsetningu þessarar tilkynningar**, en hægt er að óska eftir 15 daga viðbótarfresti, sbr. 5. mgr. 4. gr. laga nr. 130/2011 um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála.

Óskast staðfest um móttöku.

Með kveðju,
Ingunn Einarsdóttir, lögfræðingur
Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála
Borgartúni 21, 105 Reykjavík, Iceland
Sími / Tel: (+354) 575 8710
[www.uua.is \(https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?](https://eur01.safelinks.protection.outlook.com/?)





KÆRA TIL ÚRSKURÐARNEFNDAR UMHVERFIS- OG AUÐLINDAMÁLA

28.7.2025 18:06

1. Kærandi/kærendur

Ef kærendur eru fleiri en einn skal skrá þá aðila hér með hnappnum Bæta við kæranda. Ef fleiri koma að kæru þarf umboð frá meðkærendum ef kæran er ekki meðfylgjandi undirrituð skriflega af öllum aðilum.

Fullt nafn	Inga Sigprúður Ketilsdóttir
Kennitala	
Heimilisfang	
Póstnúmer	
Staður	
Sími	
Netfang	

Ef um umhverfisverndarsamtök, útivistarsamtök eða hagsmunasamtök er að ræða þarf einnig að skila inn eftirtöldu, sbr. 3. mgr. 4. gr. laga nr. 130/2011. Upplýsingum um félagafjölda. Samþykktum félagsins. Nýjustu ársskýrslu. Staðfestingu á því að um endurskoðað bókhald sé að ræða, t.d. með árituðum ársreikningi.

2. Umboðsmaður kæranda/kæranda ef við á

Fullt nafn	
Kennitala	
Heimilisfang	
Póstnúmer	
Sími	
Netfang	
Umboð	

3. Kæruefni

Hér skal tilgreina hvaða ákvörðun, athafnaleysi, brot á þátttökurétti almennings eða önnur afgangiðsla stjórnvalds er kærð. Upplýsa skal hvaða stjórnvald tók hina kærðu ákvörðun og hvenær ákvörðunin var tekin.

Efni kærunnar	Sorphirða, sorptunnur og fasteignagjöld. Það eru engin fylgiskjöl nema póstar sem ég get framsent sé þess þörf.
Stjórnvald sem tók hina kærðu ákvörðun	Reykjavíkurborg og sorphirðan
Dagsetning ákvörðunar	14.07.2025
Kæruheimild (ef þær upplýsingar eru til staðar)	

4. Kröfugerð (hvers krefst kærandi?)

Sem dæmi má nefna krafa um að ákvörðun verði felld úr gildi eða hluta, að viðkomandi stjórnvald aðhafist, að tiltekna framkvæmdir verði stöðvaðar eða að réttaráhrifum ákvörðunar verði frestað. Tekið skal fram að úrskurðarnefndin úrskurðar um lögmæti kærðrar ákvörðunar en tekur ekki nýja ákvörðun í málinu eða breytir ákvörðunum.

Ég fer fram á að fasteignagjöldin hjá mér verði lækkuð og samsvari því að hafa spartunnu og enga bláa tunnu fyrir plast, því ég mótmæli því algjörlega að greiða tvöfalt og tvisvar fyrir það litla sorp sem ég hendi.

5. Hagsmunir kæranda/kæranda

Hvaða áhrif hefur hin kærða ákvörðun á hagsmuni kæranda/kæranda?

Ég borga helmingi hærra sorphirðugjald en ég gerði fyrir maí 2023 þegar nýja sorphirðukerfið var tekið upp.

6. Kærufrestur

Hvenær (og hvernig) vissi kærandi/kærendur af hinni kærðu ákvörðun

Ég fékk skjal um hækkun fasteignagjalda inn á Island.is fyrir um viku.

7. Rökstuðningur fyrir kæru

Ég hef marg kvartað til sorphirðunnar og Reykjavíkurborgar varðandi sorptunnur eftir að nýju flokkunartunnurnar voru teknar í gagnið fyrir tveimur árum síðan. Ég var fyrir þann tíma með 120L spartunnu sem ég hef ekki getað fengið í sama formi og þessa 240L tunnu og er þar með að borga helmingi hærra sorphirðugjald en áður. Ég bý ein og 240L tunna er augljóslega of stór fyrir mig þar sem ég hendi um 3-5 pokum af blönduðu sorpi á tveggja vikna fresti, fyrir þetta þarf ég samt að borga fullt gjald og í ofanálág skrefagjald þó sorphirðan veiði pokana upp úr tunnunni hjá mér í 90% tilvika. Ég afþakkaði 240L bláu plast/pappa tunnuna þegar þetta nýja fyrirkomulag komst á en núna í Maí var aftur komið með tunnuna til mín sem ég sendi aftur til baka en í þetta skiptir hefur Reykjavíkurborg sent mér fasteignagjaldaseðil þar sem mér er tilkynnt um hækkun á fasteignagjöldunum hjá mér frá júní vegna bláu tunnunnar, sem ég er ekki með og vil ekki þar sem ég flokka og fer með í grendar og endurvinnslugámana í götunni hjá mér. Og talandi um þá gáma þá borga ég líka fyrir þá gáma sem er 21.700 kr. Þegar ég kvartaði við Borgina og Sorphirðuna var mér send reglugerð sem Borgin styðst við varðandi flokkun úrgangs frá heimilum, en ég flokka einmitt við heimili mitt og fer með í grendargáminn sem ég greiði svo líka fyrir í fasteignagjöldunum. Borgin þóttist ætla að endurskoða þessi mál með haustinu 2023 þegar einhver reynsla væri komin á málín, sem auðvitað hefur aldrei verið gert svo ég fer fram á að bæði verði mér útveguð spartunna sem er skipt í tvennt svo ég geti nú flokkað rétt og síðan séu felld niður gjöld fyrir bláu palst/pappa tunnuna sem er mér óþörf þar sem ég greiði þegar fyrir flokkunargámana í götunni og vil nota þá. Ég fer fram á að fasteignagjöldin hjá mér verði lækkuð og samsvari því að hafa spartunnu og enga bláu tunnu fyrir plast, því ég mótmæli því algjörlega að greiða tvöfalt fyrir það litla sorp sem ég hendi.

8. Forsaga

Hefur málið áður verið kært til úrskurðarnefndarinnar eða annars stjórnvalds eða verið til meðferðar fyrir dómstólum eða hjá umboðsmanni Alþingis?

Já

Ég hef nýlega sent þetta erindi til umboðsmanns Alþingis. Ég sendi erindi um óánægju mína til umboðsmanns borgaranna fyrir tveimur árum síðan ásamt Sorphirðu borgarinnar og Sorpu.

9. Fylgiskjalalisti

Fylgiskjalalisti er tölusett skrá yfir skjöl og önnur gögn. Vinsamlegast merkið gögnin í samræmi við skjalalistann. Ef kæru er skilað á sérstöku skjali (ekki fyllt út í hólfin 3-7) er það skjal einnig sett hér.

Lýsing skjals	Fasteignagjöld
Númer skjals:	1
Fylgiskjal	No1 reykjav-alagningar-21-01-2025.pdf

9. Fylgiskjalalisti²

Fylgiskjalalisti er tölusett skrá yfir skjöl og önnur gögn. Vinsamlegast merkið gögnin í samræmi við skjalalistann. Ef kæru er skilað á sérstöku skjali (ekki fyllt út í hólfin 3-7) er það skjal einnig sett hér.

Lýsing skjals	Fasteignagjöld
Númer skjals:	2
Fylgiskjal	No2 reykjav-tilkynning-14-07-2025.pdf



Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála
Borgartúni 21
105 Reykjavík

Reykjavík, 28. ágúst 2025
USK25070368

Efni: Umsögn Reykjavíkurborgar í málinu nr. 120/2025, kæra Inga Sigprúður Ketilsdóttir, [REDACTED], dags. 28. júlí 2025.
Kærð er álagning hluta fasteignagjalds ársins 2025 fyrir Vesturberg 42 vegna sorpíláta.

Málavextir

Með bréfi dags. 21. janúar 2025 var kæranda tilkynnt um álagningu fasteignagjalda fyrir fasteignina að [REDACTED], Reykjavík. Innihélt fasteignagjaldið m.a. álögð gjöld vegna tvískipts 240L sorpíláts fyrir blandað sorp og matarleifar með skrefagjaldi að fjárhæð kr. 59.500 auk gjalds fyrir rekstur grenndar- og endurvinnslustöðva að fjárhæð kr. 21.700.

Með bréfi dags. 14. júlí 2025 var kæranda tilkynnt um breytingu á fasteignagjöldum ársins 2025. Fól breytingin í sér að gjaldið hækkaði um kr. 5.153 vegna 240L sorpíláts fyrir pappírsúrgang og plast.

Með tölvupósti dags. 29. júlí sl. framsendi úrskurðarnefndin ofangreinda kæru og óskaði eftir að nefndinni yrðu látn í té gögn er málið varðaði. Var Reykjavíkurborg jafnframt gefinn kostur á að tjá sig um efni kærunnar. Í greinargerð þessari er viðhorfum Reykjavíkurborgar til kærunnar lýst.

Málsástæður og kröfugerð

Varðandi málsástæður kæranda vísast til kæru, en kærandi telur að lækka beri fasteignagjöld hans sem samsvari því að hafa spartunnu fyrir blandað sorp og matarleifar í stað 240L tunnu annars vegar og enga bláa tunnu fyrir plast og pappír hins vegar. Kærandi hafi afþakkað bláa tunnu enda fari hann sjálfur með annað en blandað sorp á nærliggjandi grenndarstöð sem hann greiði einnig fyrir. Þá hafi hann ekki þörf fyrir 240L tunnu fyrir blandað sorp og óski því eftir spartunnu í staðinn.

Reykjavíkurborg krefst þess að kröfu kæranda um lækkun fasteignagjalda vegna 240L tunnu fyrir blandað sorp og matarleifar verði vísað frá þar sem kærufrestur álagningarinnar er liðinn. Til vara krefst Reykjavíkurborg þess að kröfu kæranda verði hafnað. Þá krefst Reykjavíkurborg þess að kröfu kæranda um lækkun fasteignagjalda vegna tunnu fyrir plast og pappír verði hafnað.

Afstaða Reykjavíkurborgar

Líkt og sjá má af framlögðum álagningarseðli fasteignagjalda 2025 fyrir fasteignina að Vesturbergi 42, var kæranda tilkynnt um álagninguna þann 21. janúar 2025. Er því ljóst að krafa um lækkun fasteignagjalda sem samsvari því að hafa spartunnu í stað fyrrnefndrar 240L tunnu er of seint fram komin. Ber því að vísa þeim kærulið frá, sbr. 2. mgr. 4. gr. laga um úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála nr. 130/2011. Verði ekki fallist á þá kröfu Reykjavíkurborgar er farið fram á að kröfu kæranda sé hafnað á



grundvelli eftirfarandi röksemda sem jafnframt eru settar fram vegna kröfu kæranda um niðurfellingu hluta fasteignagjalds vegna pappírs og plast tunnu.

Samkvæmt 1. mgr. 8. gr. laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs er sveitarstjórn skylt að ákveða fyrirkomulag söfnunar á heimilis- og rekstrarúrgangi. Ber hún ábyrgð á flutningi heimilisúrgangs og skal sjá um að starfræktar séu móttöku- og söfnunarstöðvar fyrir úrgang. Þá skal sveitarstjórn koma upp sérstakri söfnun á heimilisúrgangi, sbr. 1. mgr. 10. gr. laganna, þar sem það er nauðsynlegt til að uppfylla ákvæði laganna varðandi endurnýtingu úrgangs og koma í veg fyrir að úrgangur blandist öðrum úrgangi eða öðrum efniviði með aðra eiginleika. Sérstök söfnun skal vera a.m.k. á pappír og pappa, málmum, plasti, gleri, lífúrgangi, textíl og spilliefnum. Heimajarðgerð er þó heimil sem og söfnun lífúrgangs með öðrum úrgangi að ákveðnum skilyrðum uppfylltum.

Samkvæmt 2. mgr. 8. gr. laga um meðhöndlun úrgangs setur sveitarstjórn sérstaka samþykkt þar sem tilgreind eru atriði um meðhöndlun úrgangs umfram það sem greinir í lögnum og reglugerðum settum samkvæmt þeim. Þar er heimilt að kveða á um fyrirkomulag sorphirðu, skyldu einstaklinga og lögaðila til að flokka úrgang, stærð, gerð, staðsetningu og merkingu sorphílata og sambærileg atriði. Í gildi er samþykkt um meðhöndlun úrgangs í Reykjavíkurborg nr. 1316/2024. Yfirlýst markmið samþykktarinnar eru að stuðla að því að meðhöndlun úrgangs valdi sem minnstum óæskilegum áhrifum á umhverfið, að stuðla að því að sveitarfélagið nái settum markmiðum fyrir endurvinnslu og urðun úrgangs frá heimilum og rekstraraðilum og að tryggja vinnuvernd starfsfólks og góða þjónustu við íbúa, sbr. 1. gr. Samkvæmt 3. gr. samþykktanna sér Reykjavíkurborg um söfnun á heimilisúrgangi í Reykjavík og er sérhverjum húsráðanda íbúðarhúsnæðis skylt að nota þær aðferðir og þau ílát sem sveitarfélagið ákveður. Þá segir í 1. mgr. 4. gr. samþykktarinnar að ílát fyrir að lágmarki fjóra flokka úrgangs skuli vera við hvert íbúðarhús, þ.e. blandaðan úrgang, lífúrgang, pappír/pappa og plast.

Samkvæmt 2. mgr. 23. gr. laga um meðhöndlun úrgangs skulu sveitarfélög innheimta gjald fyrir alla meðhöndlun úrgangs. Jafnframt er sveitarfélagi heimilt að ákveða fast gjald á hverja fasteignareiningu miðað við fjölda sorphílata og/eða þjónustustig. Gjaldið skal þó aldrei vera hærra en sem nemur þeim kostnaði sem fellur til í sveitarfélaginu við meðhöndlun úrgangs og tengda starfsemi og skal birta gjaldskrá í B-deild Stjórnartíðinda, sbr. 3. og 4. mgr. 23. gr. laganna. Í 15. gr. samþykktar um meðhöndlun úrgangs í Reykjavíkurborg nr. 1316/2024 segir enn fremur að gjald fyrir meðhöndlun heimilisúrgangs skuli miðast við fjölda og stærð íláta og tegund úrgangs. Einnig sé heimilt að miða gjaldið við vegalengd sem draga þurfi ílát við losun. Sé þessu breytt breytist gjaldið miðað við hluta úr ári reiknað í vikum. Sveitarfélagið annist skráningu íláta og skiptingu gjalds á eigendur. Þá sé gjald fyrir rekstur grenndar- og endurvinnslustöðva lagt á allar fasteignir að undanskildu atvinnuhúsnæði í sveitarfélaginu.

Hið umprætta gjald í málinu er í samræmi við gjaldskrá fyrir höndlun úrgangs í Reykjavíkurborg nr. 1383/2024, sem tók gildi með birtingu í B-deild Stjórnartíðinda þann 3. desember 2024. Ekki er samkvæmt gjaldskránni heimilt að fella niður gjaldið þó kærandi fari sjálfur með sorph á grenndarstöð.



Reykjavík



Að því er varðar röksemdir kæranda þess efnis að spartunna sé fullnægjandi ílát fyrir það sorp sem til fellur á heimili hans þá ber að vekja athygli á því að ekki er hægt að fá tvískipta spartunnu heldur eru þær eingöngu fyrir blandaðan heimilisúrgang. Þar sem að kæranda ber, líkt og öðrum borgarbúum að hafa ílát fyrir að lágmarki fjóra flokka úrgangs við fasteign sína, sbr. ofangreinda umfjöllun, þyrfti hann að hafa sérstakt ílát fyrir matarleifar ásamt spartunnunni. Árgjaldið fyrir 140L tunnu fyrir matarílát ásamt skrefagjaldi er kr. 28.100. Sé það lagt saman við árgjaldið fyrir 120L spartunnu að fjárhæð kr. 56.700 má sjá að slíkt breyting myndi leiða til talsverðrar hækkunar álagðra fasteignagjalda fyrir kæranda. Sé það engu að síður ósk hans mun Reykjavíkurborg verða við þeirri beiðni og munu fasteignargjöld hans þá breytast til samræmis við það. Hafa ber í huga að árgjöld fyrir sorpílát falla ekki niður kjósi fasteignareigendur að afþakka ílát.

Í fjölmörgum úrskurðum Úrskurðarnefndar Umhverfis- og auðlindamála (hér eftir ÚUA) segir að ofangreind fyrirmæli 1. og 2. mgr. 8. gr. laga um meðhöndlun úrgangs taki mið af því að meðhöndlun sorps er grunnþjónusta í sveitarfélagi. „*Hún þarf að vera í föstum skorðum og er þess eðlis að hún má ekki falla niður þótt einhverjir íbúar nýti sér hana ekki og að sama skapi er íbúum ekki í sjálfvald sett hvort þeir nýti sér þjónustuna eða ekki.*“¹

Þá eru til mörg fordæmi þess að ÚUA hefur staðfest greiðsluskyldu vegna reksturs grenndar- og móttökustöðva óháð því hvort að aðili nýtir sé þjónustu eða hún sé staðsett í talsverðri fjarlægð frá viðkomandi². Sjá m.a. úr niðurstöðu úrskurðar nr. 66/2024:

Þjónustan er þess eðlis að hún má ekki falla niður þótt einhverjir íbúar nýti sér hana ekki, enda er sveitarfélagi beinlínis skylt að innheimta gjald fyrir meðhöndlun úrgangs, sbr. áður tilvitnað ákvæði 23. gr. laganna. Samkvæmt fyrirbyggjandi upplýsingum og gögnum tekur umdeilt gjald mið af áætluðum kostnaði sveitarfélagsins við veitta þjónustu vegna sorphirðu og tæmingu rotþróa.

Ekki leikur vafi á að umrædd þjónusta hafi verið veitt á tilteknum tíma og að umrædd gjaldtaka eigi sér stöð í fyrrgreindum lögum, reglugerð og samþykkt sveitarfélagsins.

Með sama hætti hefur ÚUA staðfest skyldu til að greiða sorphirðugjöld þrátt fyrir að kærandi hafi neitað að taka við sorptunnum og kjósi að flokka allt sorp sjálfur og losa í grenndargáma eða í söfnunarstöðvar, enda stendur sú þjónusta honum til boða eins og öðrum íbúum sveitarfélagsins.³

Enn fremur hefur umboðsmaður Alþingis túlkað heimild sveitarfélaga til að mæla fyrir um fyrirkomulag á söfnun og eyðingu úrgangs skv. lögum um meðhöndlun úrgangs sem svo

¹ Sjá m.a. úrskurð úrskurðarnefndar Umhverfis- og auðlindamála nr. 44/2024.

² Sjá m.a. úrskurð úrskurðarnefndar Umhverfis- og auðlindamála nr. 67/2024.

³ Sjá úrskurði úrskurðarnefndar Umhverfis- og auðlindamála nr. 18/2024 og 10/2024.



að ljóst sé að Alþingi hafi ætlað sveitarfélögum ákveðið svigrúm um það hvernig þau höguðu þeirri þjónustu sem þau veittu í tengslum við meðhöndlun úrgangs samkvæmt lögnum og þá jafnframt þeirri gjaldtöku vegna kostnaðar sem félli til við þá þjónustu.⁴

Niðurstaða

Í ljósi framangreinds hefur ekkert komið fram sem getur valdið ógildingu ákvörðunar um álagningu fasteignargjalda og ítrekar Reykjavíkurborg þá kröfu sína að úrskurðarnefndin vísi frá eða hafni kröfum kæranda í málinu. Taki nefndin til skoðunar aðrar málsástæður en fram koma í kæru og í umsögn þessari er þess óskað að borgaryfirvöldum verði gert kleift að tjá sig um þær áður en til úrskurðar í málinu kemur.

F.h. umhverfis- og skipulagssviðs,

Magnea Lillý Friðgeirsdóttir
*Skrifstofa stjórnsýslu og gæða
Umhverfis- og skipulagssvið*

⁴ Sjá álit umboðsmanns Alþingis nr. 5184/2007.

